

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Algemene Rekenkamer
T.a.v. president en secretaris v/d Algemene Rekenkamer,
de heer drs. A. Visser en mevrouw dr. E.M.A. van Schoten RA
Lange Voorhout
Postbus 20015
2500 EA DEN HAAG

Datum 5 april 2016
Onderwerp Reactie op het concept rapport Bekostiging Rechtspraak: gevolgen
voor de doelmatigheid

Geachte heer Visser en mevrouw Van Scholten,

Met veel belangstelling en waardering nam ik kennis van het rapport *Bekostiging Rechtspraak: gevolgen voor doelmatigheid*.

Ik ben verheugd dat de Algemene Rekenkamer in zijn aanbevelingen het bekostigingssysteem van de Rechtspraak in essentie onderschrijft. Het rapport van de Algemene Rekenkamer sterkt mij in de overtuiging dat het huidig systeem van budgetteren en bekostigen van de rechtspraak naar behoren werkt en gehandhaafd dient te blijven.

Ik onderschrijf de conclusie dat invoering van het bekostigingssysteem er mede toe heeft geleid dat de trend van stijgende kosten per rechtszaak is gestopt en dat de huidige doelmatigheidsprikkels niet leiden tot een verdere verlaging van de kosten per rechtszaak. Het onderzoek toont aan dat de prijsonderhandelingen in de afgelopen tien jaren hebben geleid tot een stabiliserende productiviteit van de rechtspraak. De kostprijzen zijn al jaren op een vergelijkbaar niveau en de verschillen tussen gerechten met betrekking tot die kostprijzen zijn geringer geworden, zo blijkt uit de analyse van de Rekenkamer. Ik neem met belangstelling kennis van de conclusie dat op basis van de beschikbare informatie er geen aanwijzingen zijn dat de kwaliteit van de rechtspraak structureel is veranderd.

Wel heb ik kanttekeningen bij enkele passages in het rapport:

Het budgetplafond

De hoogte van de jaarlijkse bijdrage voorziet niet in een begrenzing voor de geleverde prestaties van de Rechtspraak. De Rechtspraak beschikt immers over een egalisatierekening, waaruit een hogere productie (ten opzichte van de hoogte van de bijdrage) kan worden gefinancierd. Daarnaast beschikt de rechtspraak over een eigen vermogen waarmee afwijkingen van de - met de Raad afgesproken - prijs kunnen worden opvangen. Ik ben daarom van mening dat het vaststellen van de hoogte van de bijdrage in de begroting van Veiligheid en Justitie geen belemmering is voor het principe van prestatiebekostiging, noch in theorie, noch in de praktijk. Het alternatief - een onbepaalde hoogte van de

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtsbestel
Afdeling Rechtspraak &
Geschiloplossing

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Contactpersoon
dr. F.C.J. van der Doelen

T 070 370 79 11

Ons kenmerk
745952

Uw kenmerk
15006108R

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

bijdrage aan de Rechtspraak in de begroting van Veiligheid en Justitie – is overigens niet mogelijk, vanwege het budgetrecht van het parlement. De stelling dat de prijzen niet worden herijkt op basis van objectieve informatie over gerealiseerde kostprijzen, werklast, doelmatigheid en kwaliteit, maar vooral worden gebaseerd op het beschikbare budget, is niet onderbouwd en mijns inziens onjuist. De prijzen zijn in het verleden wel degelijk op grond van de door de Raad aangedragen informatie en overwegingen uit hoofde van kwaliteit of doelmatigheid aangepast. Zo is in het prijsakkoord 2008-2010 een forse kwaliteitsimpuls opgenomen. In de prijsakkoorden daarna is deze kwaliteitsimpuls gecontinueerd en zijn – ondanks de financiële crisis - geen kortingen hierop overeengekomen. Ook zijn bij elk prijsakkoord de prijzen aangepast voor de werklastgevolgen van wet- en regelgeving. Er is dan ook geen sprake van tegenstrijdige principes in het huidige bekostigingssysteem van de rechtspraak.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtsbestel
Afdeling Rechtspraak &
Geschiloplossing

Datum
5 april 2016

Ons kenmerk
745952

Vooruitblik

De Algemene Rekenkamer onderzoekt niet alleen het verleden, maar gaat in het rapport onder de noemer 'Wat speelt er nu?' ook in op de financiële krapte in de begroting 2016 en de discussie over de vraag of de prestatiebekostiging leidt tot productiedruk en risico's op lage kwaliteit.

De kracht van het onderzoek ligt vooral in de bevindingen naar aanleiding van de analyse ontwikkelingen die feitelijk hebben plaatsgevonden in de afgelopen jaren. Daar waar het onderzoek de huidige problematiek analyseert en vooruit blik, kunnen er mijns inziens geen harde conclusies worden getrokken.

Aanbevelingen

Op grond van het onderzoek en de lopende discussie over het budget en de kwaliteit van de Rechtspraak komt de Algemene Rekenkamer met aanbevelingen voor zowel de minister van Veiligheid en Justitie als de Raad voor de rechtspraak. De navolgende reactie ziet toe op de twee aanbevelingen voor de minister van Veiligheid en Justitie:

1) Maak in de departementale begroting bij beperking of verruiming van het budgetplafond voor de Rechtspraak duidelijk welke gevolgen dat heeft voor het aantal vooraf te financieren zaken, de gehanteerde prijzen en het gewenste kwaliteitsniveau van de rechtspraak. Maak ook duidelijk welke risico's daarmee samenhangen, welke impact die risico's kunnen hebben, hoe die risico's moeten worden verkleind en hoe ze worden opgevangen als ze zich voordoen.

2) Maak in het departementale jaarverslag duidelijk of de risico's zich hebben voorgedaan en hoe daarmee is omgegaan.

Ten aanzien van de eerstgenoemde aanbeveling dient – zoals hiervoor opgemerkt – te worden genoteerd, dat er geen sprake is van een budgetplafond. Voor wat betreft de aanbeveling om de gevolgen van het gereserveerde budget in de begroting voor de te financieren zaken en de gehanteerde prijzen in kaart te brengen: die beschrijving is nu reeds in de begroting opgenomen. Zowel bij het artikel waarin de bijdrage aan de Rechtspraak staat gemeld (zie: begroting 2016, TK 34 300 VI, nr. 2, pagina 44 - 45) als in het hoofdstuk van de Rechtspraak zoals is opgenomen in de begroting van Veiligheid van Justitie (zie: begroting 2016, TK 34 300 VI, nr. 2, pagina 116 - 122).

Het gewenste kwaliteitsniveau wordt daarbij overigens *niet* in de beschouwing betrokken. Het vastleggen van het gewenste kwaliteitsniveau past niet in het wettelijk kader. Daarin is immers niet voorzien in een rol van de minister van Veiligheid en Justitie ten aanzien van de kwaliteit van de rechtspraak. De Raad voor de rechtspraak en het gerechtshof zijn in de Wet op de rechterlijke organisatie belast met het bevorderen van de kwaliteit van de rechtspraak. Het onderwerp kwaliteit leent zich bovendien ook niet om in enkele indicatoren op te nemen in een begroting of verantwoording. Ook de Raad gebruikt een uitgebreid arsenaal aan instrumenten om het begrip kwaliteit enigszins handen en voeten te kunnen geven. Vanwege het bovenstaande kan ik het laatste onderdeel van deze aanbevelingen (met betrekking tot kwaliteit) dan ook niet overnemen.

Ten aanzien van de tweede aanbeveling kan het volgende worden opgemerkt. Aangezien het departementale jaarverslag een spiegel is van de departementale begroting gelden mijn bovenstaande opmerkingen ook voor de tweede aanbeveling van de Algemene Rekenkamer.

Hoogachtend,

De Minister van Veiligheid en Justitie,

G.A. van der Steur

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtsbestel
Afdeling Rechtspraak &
Geschiloplossing

Datum
5 april 2016

Ons kenmerk
745952